

Sygn. akt I CSK 2765/22

POSTANOWIENIE

Dnia 3 marca 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Marta Romańska

w sprawie z wniosku P. K.
z udziałem A. K.
o podział majątku wspólnego,
na posiedzeniu niejawnym 3 marca 2023 r. w Izbie Cywilnej w Warszawie,
na skutek skargi kasacyjnej uczestniczki
od postanowienia Sądu Okręgowego w Warszawie
z 15 września 2021 r., sygn. akt XXVII Ca 1504/20,

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecnictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (art. 398⁹ § 1 k.p.c.). Obowiązkiem skarżącego jest sformułowanie i uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania w nawiązaniu do powyższych przesłanek, a rozstrzygnięcie Sądu Najwyższego w kwestii przyjęcia bądź odmowy przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania wynika z oceny, czy okoliczności powołane przez skarżącego odpowiadają tym, o których jest mowa w art. 398⁹ § 1 k.p.c.

Uczestniczka wniosła o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania z powołaniem się na wystąpienie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego (art.

398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.), które przedstawiła jako pytanie, czy za „ważny powód ustalenia nierównych udziałów w majątku wspólnym w rozumieniu art. 43 § 2 k.r.o., uznać można rezygnację z zatrudnienia przez małżonka, w sytuacji gdy małżonek ten wielokrotnie podejmował zatrudnienie i za każdym razem z niego rezygnował na wyraźne żądanie drugiego małżonka, co w ostateczności doprowadziło do utraty przez tegoż małżonka możliwości zarobkowych, poprzez niezdobycie wymaganego doświadczenia zawodowego, co sprawia, że po ustaniu wspólności majątkowej małżeńskiej znajduje się on w znacznie gorszej sytuacji majątkowej”.

Zgodnie z ustaloną linią orzecznictwa, powołanie się na występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego jako na przesłankę przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania wymaga wskazania na problem o charakterze abstrakcyjnym, nierozstrzygnięty w dotychczasowym orzecznictwie i wymagający pogłębionej wykładni. Skarżący powinien to zagadnienie sformułować oraz przedstawić argumentację jurydyczną uzasadniającą tezę o możliwości rozbieżnych ocen prawnych w związku ze stosowaniem przepisów, na tle których ono powstało. Zagadnienie powinno być ponadto „istotne” z uwagi na wagę problemu interpretacyjnego, którego dotyczy dla systemu prawa. Skoro jednak skarga kasacyjna jest wnoszona w konkretnej sprawie, to zarówno charakter rozpoznawanego roszczenia, jak i ustalony przez sądy *meriti* stan faktyczny, którym Sąd Najwyższy byłby związany (art. 398³ § 3 i art. 398¹³ § 2 k.p.c.), musi pozostawać w związku z przedstawionym przez skarżącego zagadnieniem prawnym i pozwalać na jego rozstrzygnięcie. Skoro Sąd Najwyższy rozpoznaje skargę kasacyjną w granicach wyznaczonych zakresem i podstawami zaskarżenia, to za istotne zagadnienie prawne nie może być uznany problem sformułowany przez skarżącego na gruncie przepisów nieobjętych przez niego podstawami skargi kasacyjnej, a taka sytuacja ma miejsce w niniejszym postępowaniu. Wśród podstaw skargi kasacyjnej uczestniczka nie wymieniła bowiem art. 43 § 2 k.r.o. Z tej przyczyny nie może być też uwzględniony wniosek uczestniczki o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania odwołujący się do przesłanki z art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c., gdyż dotyczy on odpowiedzi na pytanie to, „czy nakłady z majątku wspólnego małżonków na poczet realizowania obowiązku alimentacyjnego jednego z małżonków względem jego małoletniego dziecka z poprzedniego małżeństwa,

stanowią przesunięcie majątkowe z majątku wspólnego stron do majątku osobistego uczestnika postępowania, które podlega rozliczeniu w postępowaniu o podział majątku wspólnego po ustaniu wspólności majątkowej małżeńskiej”, sformułowane na gruncie art. 43 § 2 w związku z art. 5 k.r.o. i w związku z potrzebą wykładni tych przepisów.

Uczestniczka wniosła o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania także z powołaniem się na jej oczywistą zasadność (art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.) „w zakresie podniesionych zarzutów”, które w uzasadnieniu wniosku sprecyzowała jako „nieustalenie wartości składnika majątkowego podlegającego podziałowi na chwilę orzekania tj. 15.09.2021”.

W orzecznictwie Sądu Najwyższego utrwalony jest pogląd, że uzasadnienie oczywistej zasadności skargi kasacyjnej jako przesłanki jej przyjęcia do rozpoznania wymaga powołania się na kwalifikowaną postać naruszenia zaskarżonym orzeczeniem przepisów prawa materialnego lub procesowego i przeprowadzania wyводу zmierzającego do jego wykazania. Oczywistość naruszenia ma miejsce wówczas, gdy jest ono widoczne *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, bez potrzeby wchodzenia w szczegóły czy dokonywania pogłębionej analizy tekstu wchodzących w grę przepisów i doszukiwania się ich znaczenia. O przyjęciu skargi kasacyjnej do rozpoznania nie decyduje przy tym samo oczywiste naruszenie konkretnego przepisu prawa materialnego lub procesowego przez sąd, który wydał zaskarżone orzeczenie, lecz sytuacja, w której naruszenie to spowodowało wydanie oczywiście nieprawidłowego orzeczenia. Skoro podstawami skargi kasacyjnej nie mogą być objęte zarzuty błędnych ustaleń faktycznych i oceny dowodów (art. 398³ § 3 k.p.c.), to nie można z odwołaniem się do nich wywodzić o oczywistej zasadności skargi kasacyjnej albo wykazywać tę zasadność z odwołaniem się do innego stanu faktycznego niż będący podstawą rozstrzygnięcia.

Oczywista zasadność skargi kasacyjnej nie została przez uczestniczkę należycie uzasadniona, gdyż z lakonicznych uwag na s. 3 skargi kasacyjnej nie sposób wywnioskować nawet, jakiego składnika dzielonego majątku zarzut ten dotyczy. Tymczasem w ramach przedsądu Sąd Najwyższy nie dokonuje analizy

podstaw kasacyjnych i nie poszukuje w nich argumentów dla „oczywistej zasadności skargi kasacyjnej”. Zarzuty podniesione w ramach podstaw kasacyjnych (art. 398³ § 1 pkt 1 i 2 k.p.c.) stanowią odrębną część skargi kasacyjnej i nie podlegają rozpoznaniu na etapie przedsądu. Oznacza to, że nie zastępują podstawy przedsądu ani jej uzasadnienia. Odnosi się to również do szczególnej podstawy przedsądu z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. Skarżący we wniosku powinien więc samodzielnie (odrębnie od podstaw kasacyjnych) wskazać i wykazać naruszenie prawa, które bez wątpliwości prowadzi do stwierdzenia, że objęty skargą wyrok jest oczywiście wadliwy i dlatego skargą kasacyjna powinna zostać przyjęta do rozpoznania jako oczywiście uzasadniona.” (zob. np. postanowienia Sądu Najwyższego z 17 listopada 2021 r., II PSK 174/21, z 4 lutego 2014 r. II UK 458/13, z 23 marca 2022 r., I PSK 221/21).

Mając powyższe na uwadze, na podstawie art. 398⁹ § 1 k.p.c., orzeczono jak w postanowieniu.